

Asia C-215/24 [Fira]ⁱ**Ennakkoratkaisupyyntö****Jättämispäivä:**

20.3.2024

Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin:

Tribunal Judicial da Comarca do Porto – Juízo Local Criminal de Vila Nova de Gaia (Portugali)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

19.3.2024

Syyttäjä:

Ministério Público

Vastapuoli:

YX

Tribunal Judicial da Comarca do Porto (Porton piirikunnan alioikeus, Portugali)

Juízo Local Criminal de Vila Nova de Gaia (Vila Nova de Gaian paikallinen rikostuomioistuin, Portugali) – Juiz 2 (toinen jaosto)

Tavanomainen menettely (yhden tuomarin kokoonpano)

- 1 Tribunal Judicial da Comarca do Porton (Porton piirikunnan alioikeus, Portugali) Juízo Local Criminal de Vila Nova de Gaian (Vila Nova de Gaian paikallinen rikostuomioistuin, Portugali) toinen jaosto esittää tämän ennakkoratkaisupyynnön Ministério Públicon vireille panemassa rikosprosessissa nro 4860/13.7TB VNG, joka on johtanut YX:n tuomitsemiseen [– –].

I. Johdanto

- 2 YX tuomittiin 9.10.2018 kuuden kuukauden vankeusrangaistukseen, joka muunnettiin 180 päiväsakon suuruiseksi sakkorangaistukseksi, törkeästä

ⁱ Tämän asian nimi on kuvitteellinen nimi. Se ei vastaa oikeudenkäynnin minkään asianosaisen todellista nimeä.

veropetosrikoksesta, jonka rangaistavuudesta säädettiin rikoksen tekohetkellä 15.1.1990 annetun asetuksen nro 20-A/90 (Decreto-Lei n.º 20-A/90) 23 §:n 1 ja 4 momentissa. Kyseinen päätös selittyy sillä, että Portugalin oikeudessa velvoitetaan vertailemaan intressejä ja analysoimaan mahdollisuutta määrätä muuntorangaistus silloin, kun on kyseessä tuomitseminen vankeusrangaistukseen, joka on rangaistuksen muuntamiselle asetettujen muodollisten vaatimusten mukainen ja johon voidaan yleisesti soveltaa tällaista menettelyä. Muuntorangaistuksia ovat muun muassa sakkorangaistukset, kuten Portugalin rikoslain (Código Penal) 45 §:ssä säädetään: ”1. Silloin, kun on kyse tuomitsemisesta enintään vuoden pituiseen vankeusrangaistukseen, kyseinen rangaistus korvataan sakkorangaistuksella tai jollain muulla sovellettavalla rangaistuksella, joka on muu kuin vapausrangaistus, ellei uusien rikosten estämisen välttämättömyys edellytä vankeusrangaistuksen täytäntöönpanoa.”

- 3 Koska sakkoa ei maksettu, määrättiin ensisijaisesti määrätyn kuuden kuukauden vankeusrangaistuksen täytäntöönpanosta Portugalin rikoslain 45 §:n 2 momentin mukaisesti. Kyseisessä säännöksessä määrätään seuraavaa: ”Jos sakkoa ei makseta, tuomittu suorittaa tuomiossa määrätyn vankeusrangaistuksen. Tämän lain 49 §:n 3 momentin säännöksiä sovelletaan soveltuvien osin.”
- 4 Portugalin rikoslain 49 §:n 3 momentissa säädetään seuraavaa: ”Muuntorangaistuksena määrätty vankeusrangaistus voidaan määrätä ehdollisena 1–3 vuoden koeajalla, jos tuomittu osoittaa, että sakkoa ei ole maksettu hänestä riippumattomista syistä, sillä ehdolla, että asianomaisen lykkäyksen edellytyksenä on sellaisten velvoitteiden tai menettelysääntöjen noudattaminen, joilla ei ole taloudellista tai rahataloudellista sisältöä. Muuntorangaistuksena määrätty vankeus pannaan täytäntöön, jos velvoitteita tai menettelysääntöjä ei noudateta, ja se julistetaan rauenneeksi, jos niitä on noudatettu.”
- 5 Koska YX ei ollut osoittanut, ettei hän ollut vastuussa sakon maksamatta jättämisestä, tuomioistuimien peruutti muuntorangaistuksen ja määräsi vankeusrangaistuksen pantavaksi täytäntöön sekä antoi vastaavat pidätysmääräykset.
- 6 Kyseistä määräystä ei kuitenkaan voitu panna täytäntöön, sillä asianomainen lähti ulkomaille, minkä vuoksi hänen todettiin pakoilevan määrätyn rangaistuksen täytäntöönpanoa.
- 7 Asianomaisen paikallistamiseksi toteutettujen toimenpiteiden perusteella voitiin todeta, että hän asui Espanjassa.
- 8 Näin ollen 22.2.2022 annettiin eurooppalainen pidätysmääräys asianomaisen luovuttamiseksi, jotta hän suorittaisi hänelle tuomitun kuuden kuukauden vankeusrangaistuksen.
- 9 Kyseisen eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanon yhteydessä Espanjan oikeusviranomaiset kieltäytyivät luovuttamasta asianomaista sillä

perusteella, että hänellä oli laillinen asuinpaikka Espanjassa ja että hän halusi suorittaa rangaistuksensa kyseisessä maassa, mutta sitoutuivat samalla tunnustamaan (Portugalissa määrätyn) rangaistuksen ja panemaan sen täytäntöön Espanjassa.

- 10 Espanjan viranomaiset ovat tältä osin noudattaneet vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta rikosasioissa annettuihin tuomioihin, joissa määrätään vapausrangaistus tai vapauden menetyksen käsittävä toimenpide, niiden täytäntöön panemiseksi Euroopan unionissa 27.11.2008 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2008/909/YOS (EUVL 2008, L 327, s. 27; jäljempänä puitepäätös 2008/909) 4 artiklaa antamalla ilmoituksen, jossa ne toteavat tunnustavansa portugalilaisen tuomioistuimen määräämän rangaistuksen, millä estetään tuomitun rankaisematta jääminen.
- 11 Juzgado Central de Lo Penal n.º 1 de Madrid (Madridin valtakunnallinen hallintotuomioistuin nro 1, Espanja) kuitenkin määräsi 11.10.2023 YX:lle kyseisen rikoksen tekemisestä määrätyn kuukauden vankeusrangaistuksen ehdolliseksi kahden vuoden koeajalla Espanjan rikoslain (Código Penal) 80 §:n nojalla. Asianomaisen säännöksen mukaan tuomioistuin voi kyseisen oikeusjärjestyksen piirissä käytävissä rikosoikeudenkäynneissä määrätä alle kahden vuoden pituisen vapausrangaistuksen ehdollisena 2–5 vuoden koeajalla.
- 12 Koska Portugalin Ministério Público ei voinut yhtyä espanjalaisen tuomioistuimen ratkaisuun, se pyysi, että Euroopan unionin tuomioistuimelle esitettäisiin ennakkoratkaisupyyntö seuraavilla perusteilla:

II. Perustelut

- 13 Käsiteltävään asiaan sovelletaan puitepäätöksen 2008/909 ja eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä 13.6.2002 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2002/584/YOS – Tiettyjen jäsenvaltioiden lausumat puitepäätöksen tekemisestä (EYVL 2002, L 190, s. 1; jäljempänä puitepäätös 2002/584) säännöksiä.
- 14 Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan puitepäätös, vaikka sillä ei olekaan välitöntä oikeusvaikutusta, on luonteeltaan sellainen, että se sitoo kansallisia viranomaisia, myös kansallisia tuomioistuimia, joilla on velvollisuus tulkita kansallista oikeutta unionin oikeuden mukaisesti. Kun tuomioistuimet soveltavat kansallista oikeutta, niiden on näin ollen tulkittava sitä puitepäätöksen säännösten ja tarkoitusten mukaisesti (tuomio 29.6.2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, 31 kohta ja tuomio 8.11.2016, Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, 62–64 kohta).
- 15 Lisäksi unionin oikeuden säännöksen tai määräyksen tulkitsemisessa on otettava huomioon paitsi sen sanamuoto myös asiayhteys ja sillä säännöstöllä tavoitellut päämäärät, jonka osa säännös tai määräys on (tuomio 16.7.2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, 35 kohta).

- 16 Puitepäätöksen 2002/584 1 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on pantava eurooppalaiset pidätysmääräykset täytäntöön vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen perusteella ja kyseisen puitepäätöksen säännösten mukaisesti.
- 17 Tältä osin puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 6 alakohdassa säädetään eurooppalaisen pidätysmääräyksen harkinnanvaraisesta kieltäytymisperusteesta, jonka nojalla täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen voi kieltäytyä panemasta tällaista rangaistuksen täytäntöönpanoa varten annettua pidätysmääräystä täytäntöön, kun etsitty henkilö ”*oleskelee täytäntöönpanosta vastaavassa jäsenvaltiossa, on sen kansalainen tai asuu siellä vakinaisesti*” ja kun kyseinen valtio sitoutuu panemaan asianomaisen rangaistuksen itse täytäntöön kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti.
- 18 Lisäksi puitepäätöksen 2008/909 25 artiklassa säädetään, että kyseisen puitepäätöksen säännöksiä sovelletaan, sikäli kuin ne ovat puitepäätöksen 2002/584 säännösten mukaisia, rangaistusten täytäntöönpanoon tapauksissa, joissa jäsenvaltio sitoutuu panemaan rangaistuksen täytäntöön mainitun puitepäätöksen 4 artiklan 6 alakohdan mukaisesti. Käsiteltävässä asiassa Espanjan oikeusviranomaiset ovat vedonneet etsityn henkilön asuinpaikkaan perustuvaan eurooppalaisen pidätysmääräyksen harkinnanvaraiseen kieltäytymisperusteeseen ja sitoutuneet panemaan rangaistuksen itse täytäntöön.
- 19 Puitepäätöksen 2008/909 8 artiklassa vahvistetaan ne rajoitetut edellytykset, joiden täytyessä täytäntöönpanovaltion toimivaltainen viranomainen voi mukauttaa tuomion antaneessa valtiossa määrättyä rangaistusta. Kun otetaan huomioon kyseisen puitepäätöksen taustalla oleva logiikka ja aineellinen sisältö, kyseiset edellytykset näyttävät olevan ainoat poikkeukset täytäntöönpanosta vastaavan viranomaisen velvollisuudesta tunnustaa sille lähetetty tuomio ja panna täytäntöön rangaistus, jonka keston ja luonteen on vastattava tuomion antaneessa jäsenvaltiossa annetussa tuomiossa määrättyjä kestoja ja luonnetta.
- 20 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin katsoo, ettei täytäntöönpanovaltio voi taannehtivasti muuttaa tuomion antaneen valtion tuomioistuimen ratkaisua niin, että se lopulta korvaa omalla ratkaisullaan rangaistuksen määränneen tuomioistuimen ratkaisun. Näin ollen täytäntöönpanovaltion viranomainen, joka on toimivaltainen panemaan rangaistuksen täytäntöön, ei voi määrätä sen ehdollisuudesta, vaikka tämä mahdollisuus on olemassa silloin, kun on kyse kansallisista ratkaisuista. Päinvastainen ratkaisu olisi omiaan vaarantamaan puitepäätöksen 2008/909 tavoitteet, joihin kuuluu vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen kunnioittaminen, joka on rikosasioissa tehtävän oikeudellisen yhteistyön lähtökohta Euroopan unionissa.
- 21 Se, että täytäntöönpanovaltion kansallinen tuomioistuin määrää vankeusrangaistuksen tosiasiallista ehdollisuudesta (vaikka tämä ehdollisuus on kyseisen valtion kansallisen lainsäädännön säännösten mukaista kyseisen valtion tuomioistuinten antamien ratkaisujen osalta) sen jälkeen, kun se on tunnustanut (tuomion antaneen) valtion tuomioistuimen antaman langettavan tuomion, vaikka

tuomion antaneen valtion toimivaltaiset viranomaiset eivät ole määränneet rangaistusta ehdollisena kansallisen lainsäädäntönsä nojalla, heikentäisi jäsenvaltioiden erityistä keskinäistä luottamusta niiden oikeusjärjestyksiin.

- 22 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin katsoo, että unionin tuomioistuin on ainakin epäsuorasti todennut tällaisen menettelytavan mahdolliseksi 11.3.2020 annetun tuomion SF (Eurooppalainen pidätysmääräys – Tae palauttamisesta täytäntöönpanovaltioon) (C-314/18, EU:C:2020:191) 65 kohdassa, jossa todetaan, että puitepäätöksen 2008/909 8 artiklan säännöksissä asetetaan täytäntöönpanovaltion toimivaltaiselle viranomaiselle tuomion antaneessa jäsenvaltiossa määrätyn rangaistuksen mukauttamista koskevat ankarat edellytykset, ” *jotka ovat myös ainoat poikkeukset kyseisen viranomaisen kyseisen puitepäätöksen 8 artiklan 1 kohtaan perustuvasta lähtökohtaisesta velvollisuudesta tunnustaa sille lähetetty tuomio ja panna täytäntöön rangaistus, jonka kesto ja luonne vastaavat tuomion antaneessa valtiossa annettussa tuomiossa määrättyjä (ks. vastaavasti tuomio 8.11.2016, Ognyanov, C- 554/14, EU:C:2016:835, 36 kohta)*”. Tämä kanta vahvistetaan myös 15.4.2021 annetun tuomion AV (Yhtenäistuomio) (C-221/19, EU:C:2021:278) 35 kohdassa.
- 23 Unionin tuomioistuin on todennut 11.3.2020 antamansa tuomion SF (Eurooppalainen pidätysmääräys – Tae palauttamisesta täytäntöönpanovaltioon) (C-314/18, EU:C:2020:191) tuomiolauselman 2 kohdassa seuraavaa: ”*Puitepäätöksen 2008/909, sellaisena kuin se on muutettuna puitepäätöksellä 2009/299, 25 artiklaa on tulkittava siten, että kun syytetoimenpiteitä varten annetun eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanolle on asetettu puitepäätöksen 2002/584, sellaisena kuin se on muutettuna puitepäätöksellä 2009/299, 5 artiklan 3 alakohdassa säädetty ehto, täytäntöönpanojäsenvaltio voi mukauttaa tämän rangaistuksen kestoja vain puitepäätöksen 2008/909, sellaisena kuin se on muutettuna puitepäätöksellä 2009/299, 8 artiklan 2 kohdassa säädettyjen tiukkojen edellytysten täytyessä, kun kyse on pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa kyseessä olevalle henkilölle määrätyn vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen täytäntöönpanosta.*”
- 24 Näyttää siltä, että tätä päättelyä on noudatettava myös nyt käsiteltävässä asiassa.
- 25 Sitä, että espanjalaisen tuomioistuimen toimivaltainen viranomainen mukauttaa tai muuttaa rangaistusta (määräämällä rangaistuksen ehdollisuudesta) muissa kuin puitepäätöksen 2008/909 8 artiklassa, jota sovelletaan mainitun puitepäätöksen 25 artiklan nojalla, säädetyissä tilanteissa, ei voida hyväksyä, sillä vaarana olisi tällöin vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen loukkaaminen.
- 26 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin katsoo myös, että vaikka puitepäätöksen 2008/909 17 artiklassa säädetään, että rangaistuksen täytäntöönpanoon sovelletaan täytäntöönpanovaltion lainsäädäntöä, tämä koskee ainoastaan toimenpiteitä, joilla pyritään takaamaan vapausrangaistuksen aineellinen täytäntöönpano. Mikään ei nimittäin anna aihetta tulkita kyseisen artiklan säännöksiä siten, että sen

aineelliseen soveltamisalaan kuuluisi päätös määrätä etsitylle henkilölle tuomitun vapausrangaistuksen ehdollisuudesta.

- 27 Lyhyesti sanottuna espanjalainen tuomioistuin sitoutui panemaan tuomion täytäntöön, sillä se vetosi mahdollisuuteen kieltäytyä eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta sillä perusteella, että tuomittu asui Espanjassa. Asianomaisen sitoumuksen antamisen jälkeen portugalilaisen tuomioistuimen antama rikostuomio lähetettiin sille tunnustamista ja täytäntöönpanoa varten puitepäätöksen 2008/909 mukaisesti. Espanjalainen tuomioistuin ei voi vedota kansalliseen lainsäädäntönsä tuomitulle määrätyn rangaistuksen luonteen tarkistamiseksi tai muuttamiseksi muutoin kuin puitepäätöksen 2008/909 8 artiklan 2 ja 4 kohdasta, 17 artiklan 2 kohdasta ja 19 artiklan 2 kohdasta johtuvien edellytysten ja rajoitusten puitteissa.
- 28 Kuten unionin tuomioistuin totesi 29.6.2017 antamassaan tuomiossa Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503, 22 kohta), päätös kieltäytyä panemasta eurooppalaista pidätysmääräystä täytäntöön puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 6 alakohdan nojalla edellyttää täytäntöönpanojäsenvaltion todellista sitoumusta panna täytäntöön pidätysmääräyksen antaneessa valtiossa etsitylle henkilölle määrätty rangaistus, sillä ennen kuin eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta kieltäydytään, täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen on aina varmistuttava siitä, että rangaistus on todella mahdollista panna täytäntöön. Näin ollen, mikäli täytäntöönpanovaltio ei pysty takaamaan tätä, sillä on velvollisuus välttää etsityn henkilön rangaistuksetta jääminen ja sen on pantava eurooppalainen pidätysmääräys täytäntöön ja luovutettava kyseinen henkilö pidätysmääräyksen antaneeseen valtioon.
- 29 Kun Espanjan valtio kieltäytyi panemasta eurooppalaista pidätysmääräystä täytäntöön, se siis ilmoitti olevansa valmis vastaamaan rangaistuksen täytäntöönpanosta sen koko laajuudessa ilman mahdollisuutta muuttaa vapausrangaistusta muutorangaistukseksi (sillä tämän osalta säädetyt tiukat edellytykset eivät täyty), sillä muutoin muutettaisiin pidätysmääräyksen antaneen valtion tuomioistuimen tuomiota, mitä puitepäätöksessä 2008/909 ei sallita.
- 30 Tämän lisäksi ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin katsoo, että edellä mainittujen kansainvälisten sopimusten määräysten mukaisesti Espanjan oikeusviranomaisen piti joka tapauksessa ilmoittaa etukäteen pidätysmääräyksen antaneelle valtiolle mahdollisuudesta määrätä vankeusrangaistuksen ehdollisuudesta, jotta tämä olisi voinut reagoida asiaan puitepäätöksen 12 ja 13 artiklan nojalla.

*

- 31 Edellä esitetyn perusteella nyt käsiteltävän asian tosiseikat edellyttävät unionin oikeussääntöjen soveltamista. Tämä tilanne vaikeuttaa ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen päätöksentekoa siitä, jatketaanko asian käsittelyä vai lopetetaanko

se. Tässä tilanteessa on välttämätöntä tarkastella yksityiskohtaisesti tosiseikkoja ja asian kannalta merkityksellisiä säännöksiä.

- 32 Lissabonin sopimuksen 19 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaisesti unionin tuomioistuimen tehtävänä on antaa ”kansallisten tuomioistuinten pyynnöstä ennakkoratkaisu unionin oikeuden tulkinnasta tai unionin toimielinten antamien säädösten pätevydestä”.
- 33 Samoin SEUT 267 artiklassa säädetään, että ”Euroopan unionin tuomioistuimella on toimivalta antaa ennakkoratkaisu: – – [b]) unionin toimielimen, elimen tai laitoksen säädöksen pätevydestä ja tulkinnasta” ja että ”jos tällainen kysymys tulee esille jäsenvaltion tuomioistuimessa, tämä tuomioistuin voi, jos se katsoo, että kysymys on ratkaistava, jotta se voi antaa päätöksen, pyytää Euroopan unionin tuomioistuinta ratkaisemaan sen”.
- 34 Kun unionin oikeudessa määritellyt edellytykset täyttyvät, ennakkoratkaisu on, jollei ole kyse virheestä, merkityksellinen ja välttämätön unionin oikeuden ensisijaisuuden varmistamiseksi.
- 35 Käsiteltävä asia herättää unionin oikeuden tulkintaa ja soveltamista koskevan perustellun epäilyn, joka vaikuttaa ratkaisevasti asian lopulliseen ratkaisuun. Asian saattaminen Euroopan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi on näin ollen välttämätöntä, jotta kyseisiä unionin oikeuden säännöksiä ei tulkittaisi eri tavoin. Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin katsoo kansallista oikeuskäytäntöä ja unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä tarkasteltuaan myös, että riidanalaista kysymystä ei ilmeisesti ole tarkasteltu perusteellisesti tavalla, joka hälventäisi esiin nousseen epäilyn, ja että mainittujen sääntöjen tulkinta aiheuttaa edelleen vaikeuksia.
- 36 **Unionin tuomioistuimella on näin ollen toimivalta antaa ennakkoratkaisu perussopimuksen tulkinnasta, ja jos tällainen kysymys tulee esille jäsenvaltion tuomioistuimessa, se voi, jos se katsoo, että kysymys on ratkaistava, jotta se voi antaa asiassa päätöksensä, pyytää unionin tuomioistuinta ratkaisemaan sen.** Kyse on hyvin tunnetusta mekanismista, jolla kansallinen tuomioistuin voi **esittää ennakkoratkaisupyynnön** unionin tuomioistuimelle ja jonka ensimmäisenä ja pääasiallisena tarkoituksena on taata unionin oikeuden tulkinta ja sitä kautta sen yhtenäinen soveltaminen kaikissa jäsenvaltioissa, jotta sen tehokkuus olisi aina sama.
- 37 Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskeva päätös kuuluu yksinomaan tuomioistuimelle, jolla on mahdollisuus tehdä se **viran puolesta**. Tuomioistuimen tehtävänä on myös **muotoilla** unionin tuomioistuimelle esitettävät **kysymykset**.
- 38 Tässä tapauksessa ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin katsoo nimenomaisesti, että unionin tuomioistuimen vastaus on **välttämätön, jotta voidaan päättää menettelyn jatkosta**.

III ENNAKKORATKAISUKYSYMYKSET

Näillä perusteilla Tribunal Judicial da Comarca do Porton (Porton piirikunnan alioikeus, Portugali) Juízo Local Criminal de Vila Nova de Gaian (Vila Nova de Gaian paikallinen rikostuomioistuin, Portugali) toinen jaosto on päättänyt **lykätä asian käsittelyä siihen saakka, kunnes Euroopan unionin tuomioistuin on antanut ennakkoratkaisun seuraavista kysymyksistä** SEUT 267 artiklan ensimmäisen kohdan b alakohdan mukaisesti:

1. **Voiko täytäntöönpanovaltio sen jälkeen, kun se on kieltäytynyt eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 6 alakohdan nojalla tuomitun asuinpaikan perusteella ja kun se on tunnustanut langettavan tuomion, vedota kansallisen oikeutensa soveltamiseen ja toimivaltaansa täytäntöönpanovaltiona määrätäksään tuomion antaneen valtion määräämän vapausrangaistuksen ehdollisena, vaikka kyseisen tuomion täytäntöönpanomenettely on jo aloitettu?**

2. **Voiko täytäntöönpanovaltion lainkäyttöelin muuttaa tuomion antaneen valtion lainkäyttöelimen ratkaisua, joka on asianmukaisesti saanut lainvoiman, muissa kuin puitepäätöksen 2008/909 8 artiklassa ja 17 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa?**

3. **Onko puitepäätöksen 2008/909 17 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että sillä annetaan täytäntöönpanovaltiolle mahdollisuus määrätä vankeusrangaistus ehdollisena kansallisen lainsäädäntönsä edellytysten mukaisesti silloin, kun tuomion antaneen valtion toimivaltaiset viranomaiset eivät ole näin tehneet oman lainsäädäntönsä mukaisesti?**

Jos edeltäviin kysymyksiin vastataan myöntävästi:

4. **Kun otetaan huomioon puitepäätöksen 2008/909 12 ja 13 artiklan sekä 17 artiklan 3 kohdan säännökset, eikö Espanjan (täytäntöönpanovaltion) oikeusviranomaisten olisi pitänyt ilmoittaa tuomion antaneelle valtiolle etukäteen näkemyksensä mahdollisuudesta määrätä etsitylle henkilölle tuomittu vankeusrangaistus ehdollisena?**

IV. KIIREELLINEN ENNAKKORATKAISUMENETTELY

Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 107 artiklan 1 kohdassa määrätään seuraavaa:

”1. *Ennakkoratkaisupyyntö, jossa esitetään kysymys tai kysymyksiä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen kolmannen osan V osastossa tarkoitetuista asioista, voidaan ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen pyynnöstä tai poikkeuksellisesti unionin tuomioistuimen omasta aloitteesta käsitellä kiireellisessä menettelyssä tämän työjärjestyksen määräyksistä poiketen.*
2. *Ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen on selostettava ne oikeudelliset*

seikat ja tosiseikat, joiden vuoksi asia on kiireellinen ja tämän poikkeuksellisen menettelyn soveltaminen on perusteltua, ja sen on mahdollisuuksien mukaan ilmoitettava ehdottamansa vastaus ennakkoratkaisukysymyksiin. – –”

On selvää, että käsiteltävä asia kuuluu EUT-sopimuksen kolmannen osan V osaston ja erityisesti sen 4 luvun, jonka otsikkona on ”Oikeudellinen yhteistyö rikosoikeuden alalla”, soveltamisalaan. Kyseisen luvun aloittavassa artiklassa – SEUT 82 artiklassa – vahvistetaan periaate, jonka mukaan tuomioistuinten tuomiot ja oikeusviranomaisten päätökset tunnustetaan vastavuoroisesti jäsenvaltioiden välillä.

Lisäksi nyt käsiteltävä ennakkoratkaisupyyntö koskee tilannetta, jossa eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta on kieltäydytty ja jossa Espanjan oikeusviranomaiset, jotka ovat ottaneet huomioon tuomitun laillisen asuinpaikan Espanjassa ja hänen halunsa suorittaa rangaistuksen kyseisessä maassa, ovat sitoutuneet tunnustamaan määrätyn rangaistuksen ja panemaan sen täytäntöön mutta ovat päättäneet soveltaa kansallista oikeuttaan ja määrätä rangaistuksen ehdollisena. Näin ollen on syytä soveltaa kiireellistä menettelyä, sillä esitetyt kysymykset ovat ratkaisevia tuomitun oikeusaseman arvioimiseksi vireillä olevassa menettelyssä.

Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin ehdottaa näin ollen, että **ennakkoratkaisukysymyksiin vastataan seuraavasti:**

1. Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin katsoo, että vastavuoroisen tunnustamisen periaate merkitsee sitä, että jäsenvaltion oikeusviranomaisen oman lainsäädäntönsä mukaisesti tekemä päätös voidaan panna suoraan täytäntöön toisen jäsenvaltion oikeusviranomaisessa niin, että vaikutukset vähintäänkin vastaavat kansallisen oikeusviranomaisen päätöksen vaikutuksia. Näin ollen, jos eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta kieltäydytään, kuten nyt käsiteltävässä asiassa, täytäntöönpanovaltion on suostuttava panemaan rangaistus täytäntöön samoin edellytyksin kuin tuomion antaneessa valtiossa.

2. Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin katsoo, että kysymykseen on vastattava kieltävästi, sillä puitepäätöksen 2008/909 8 artiklassa ja 17 artiklan 2 kohdassa säädetään tiukoista edellytyksistä sille, että täytäntöönpanovaltio voi mukauttaa rangaistusta. Näin ollen ”mahdollisuutta rangaistuksen mukauttamiseen voidaan soveltaa vain hyvin suppeasti – – johtuen vastavuoroisen tunnustamisen yleisestä tavoitteesta – – joka on viime kädessä se, että lainvoimaiselle ratkaisulle annetaan täysi ja välitön oikeusvaikutus koko unionissa, sillä ulkomaisen ratkaisun vaikutusten tunnustaminen tarkoittaa myös sitä, että ulkomaista ratkaisua pidetään pätevänä silloin, kun se koskee omia kansalaisia – ja asianmukaisena, kun otetaan huomioon eri oikeusjärjestyksiin ja tuomioistuinjärjestelmiin kohdistuva keskinäinen luottamus, joka perustuu niiden oikeudelliseen ja kulttuuriseen läheisyyteen sekä siihen, että niissä on yhteisesti sitouduttu perusoikeuksien suojeluun” (Supremo Tribunal de Justicia (ylin

tuomioistuin, Portugali) kolmannen jaoston tuomio 13.4.2011, asia nro 53/10.3 YREVR.S2).

3. Puitepäättöksen 2008/909 17 artiklaa on tulkittava siten, että siinä ei sallita tuomion antaneessa valtiossa täytäntöön pantavaksi määrätyn vankeusrangaistuksen muuttamista muuntorangaistukseksi, tarkemmin sanottuna siten, että rangaistus määrätään ehdollisena täytäntöönpanovaltion kansallisen lainsäädännön vaatimusten perusteella, silloin, kun tuomion antaneen valtion toimivaltaiset viranomaiset eivät ole näin tehneet oman lainsäädäntönsä mukaisesti.

4. Viimeisen kysymyksen osalta ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin katsoo, että edellisiin kysymyksiin on vastattava kieltävästi. Kuitenkin siinä tapauksessa, että unionin tuomioistuin ei yhtyisi tähän näkemykseen, ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin ehdottaa vastaukseksi, että täytäntöönpanovaltion olisi puitepäättöksen 2008/909 12 artiklan 1 kohdan nojalla ja sen 13 artiklan ja 17 artiklan 3 kohdan noudattamiseksi ilmoitettava tuomion antaneelle valtiolle näkemyksensä mahdollisuudesta määrätä syytetyille tuomittu vankeusrangaistus ehdolliseksi ennen kuin se mukauttaa kyseistä rangaistusta kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti, sillä tässä tapauksessa tuomion antanut valtio voisi joko hyväksyä kyseisten säännösten soveltamisen tai peruuttaa antamansa todistuksen.

[– –] [Kansallista menettelyä koskevia huomautuksia ja liitteet]

*

Vila Nova de Gaia,

Tuomioistuimen notaari

Tehty ja allekirjoitettu sähköisesti 19.3.2024